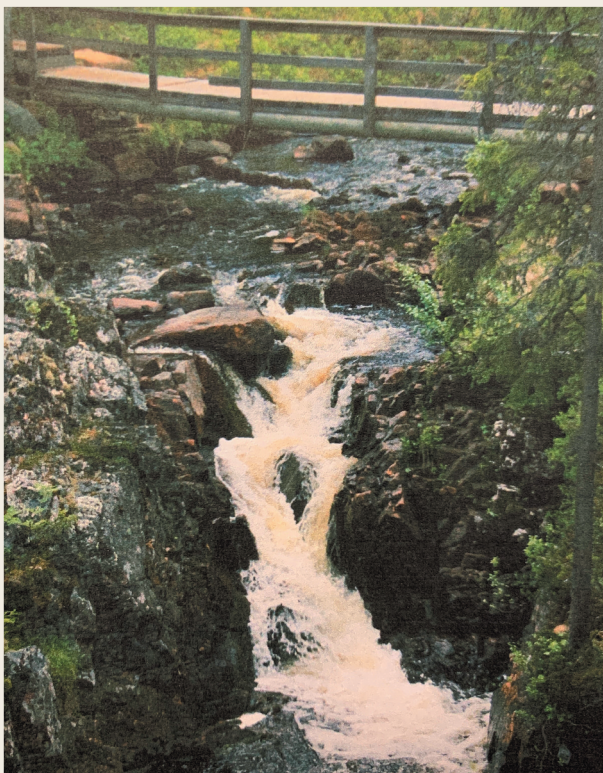

SILLANTEKIJÄ

Rännikadulta yliopiston
professoriksi

Marja Rämä

Sillantekijä

RÄNNIKADULTA YLIOPISTON PROFESSORIKSI

MARJA RÄMÄ

Sillantekijä

RÄNNIKADULTA YLIOPISTON PROFESSORIKSI

MARJA RÄMÄ

Kirjoittajan aikaisemmat julkaisut

HARJASTUKAT – Seitsemän tarinaa hevosena elämisestä 2016

ARTEMIS – Kaikki elämäni kissat 2016

TERVEISIN MARJA – Yökävelijä 2016

VALEPOTILAS – Päiväkirjamerkintöjä suljetulta osastolta 2017

HARJOITTELIJA – Onnettaren hylkäämät 2018

MARRASKUUN KÄRPÄSET – Aikamatkalta 1938-2018 2018

TUNTEMATON PSYKOLOGI 2018’

EPPU – 6806 yhteistä päiväämme

YKSIKÄTINEN MIES – Sitten, kun minua ei enää ole 2020

Copyright © Marja Rämä 2021

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-5078-0

LUKIJALLE

Vanhan miehen haja-ajatuksia ja salaisia muistoja elämän varrelta yli 70 vuoden ajalta. Elämän kirjo, äidittömästä lapsuudesta rikkaaseen aikuisuuteen ja menestykseen uralla. Taustalla kaipuu johonkin täyttymättömään ja ikuiseen ikävään.

Kuoleman läheisyys, ja valmistautuminen luopumaan elämän tuomasta kyllyydestä, on saanut muistelijan avautumaan asioista, jotka ovat olleet puolittaisia salaisuuksia muutaman ihmisen kesken.

Elämän saldo näyttää kokonaisuudessaan myönteiseltä, pelkkää plussaa ja sitähan se todellisuudessa onkin. Miehen työ on ollut täydellinen menestys, siihen ei - ihmisen ikävä toisen luo - ole koskaan vaikuttanut. Ne ovat vain olleet toistensa rinnakkaispolkuja, silloin tällöin risteytyneet ja jatkaneet kulkuaan kuulomattoman etäisyydessä.

KIRJEET KULKIVAT VIODESTA TOISEEN

TÄNÄÄN TULI KIRJE HÄNELTÄ

jonka nimeä en halua lausua ääneen, hän on vain Hän. En osaa enää ajatella, kuinka mones sadas kirje se on. Harmittaa, etten säilyttänyt niitä kaikkia aikaisempia. Hän on puolestaan tallettanut kaikki minun kirjeeni yli 70 vuoden ajalta.

Sain ne Häneltä pakettina takaisin täyttäessäni 80 vuotta. Se oli parhain lahjani koskaan. Tässä työpöytäni ääressä istuen selailen kirje-kuoria ja katselen omalla käsialallani kirjoitettuja osoitteita ja Hänen nimeään, joka on myöhemmissä kirjeissä muuttunut tyttönimestä hänen valitsemansa miehen sukunimeen.

Tunnen tarvitsevani ryypyn. Nostalgia nostaa päätään ja tunnen vai-puvani regressioon. Pitäisi varmaankin vähentää juomista, mutta se taitaa olla jo myöhäistä. Ihme kyllä maksassani ei ole kirroosia, ja mu-nuaiseni toimivat. En taida muistaa päivää, jonka päätteeksi en olisi ottanut paria lasillista.

Muistan hyvin, kuinka olimme lapsina läheiset toisillemme. Se oli sukuyhteyttä ja hengenheimolaisuutta. Hän oli pikkuserkkuni, ja myöhemmin epäily lähemmästäkin sukulaisuudesta häälyi ilmassa. Se oli kuitenkin salaisuus, jonka vain vanhempamme tiesivät.

Kirjekasaa katsellessani muistin, kuinka Hän oli se, joka aloitti kir-jeenvaihtomme. Ne olivat viisivuotiaan piirroksia hevosista, pulleista tikkujalkaisista ja takkuharjaisista hahmoista, sekä suuripäisestä ty-töstä niiden vieressä. Hyvin vahvoin kirjaimin kirjoittajan nimi piirroksen alla. Ne kertoivat minulle Hänen olleen taas Huru-hevosien luona tallissa. Katsoin, oliko niitä tallella kirjepaketissa, mutta niitä ei ollut,

ne olivat vain muistikuvissani. Päätin lukea kirjeet yhden päivässä ensimmäisistä alkaen.

Lapsuuden- ja kouluaikojen kirjeitä lukiessani tulivat omat kipukohdani esille, ja niiden lukeminen toi taas mieleeni tunnelmat ja surumieliset mietteeni. Olen vasta aikuisena, omien lasteni kautta ymmärtänyt, kuinka musertavasti äitini kuolema vaikutti minuun. Vaikka muistot äidistä ovat hämärtyneet, jotain syvällä olevaa, suurta lämpöä olen vieläkin aistivinani hänen kuvaansa katsoessani.

Kun sitten mummonkin aika päättyi, tunsin kaksinkertaisen orpouden. Mummo oli ollut tukeni ja turvani ja kasvattanut minut rakkautella ja sai nähdä ylioppilaslakin päässäni.

Isäni mennessä uudelleen naimisiin ja ryhtyessä maanviljelijäksi, vanha koti kaupungissa tyhjennettiin. Tunsin itseni kodittomaksi, mutta armeijasta tuli sitten vähäksi aikaa turvapaikkani. Kodin korvike oli sitten kesän ajan Hänen luonaan. Sieltä lähdin maailmalle.

Melko pian päästyäni opiskelemaan Tekniseen Korkeakouluun, Otaniemeen, aloin uskoa, että minusta tulee insinööri vielä joskus. Rahatilanteeni oli minimaalinen, ja elin kädestä suuhun. Yksinäisyys ja ero sukulaisista oli aluksi masentavaa. Pieneen maalaiskaupunkiin verrattuna Helsinki oli sykkivä valtakeskus, jonne saattoi piiloutua väen paljouden keskelle tuntemattomana.

Kun kirjoitin Hänelle miettineeni pahimman ikäväni keskellä paluuta kotipuoleen, sain napakan palautteen: Pysyt siellä ja puret hammas!

Vaikka tunsin ikävää en ollut yksinäinen. Kaltaisiani, kaukana kotoaan olevia opiskelijakavereita alkoi löytyä suuresta joukosta, ja tuli yhteisten projektien aika. Mielialani koheni kovaa vauhtia, ja aloin

tuntea itseni teekkariksi. Kirjoitin tästä Hänelle ja kerroin saaneeni itsevarmuutta ja päässeeni opiskelun makuun.

Kerran, vuosia myöhemmin muistan Hänen sanoneen epäilleensä, etten osaa iloita aidosti saavutuksistani, en hienosta perheestäni, enkä saamastani ylenpalttisesta rakkaudesta. Vastasin olevani kiitollinen kaikesta saamastani, mutta olen aina kokenut, etten olisi ollut sen kaiken arvoinen. Nousu yhteiskunnan portaita asemaan, jota kukaan pikkukaupungin aikalaiseni ei ollut osannut kuvitella kohdalleni, on vaimoni ja hänen sukunsa ansiota.

Sieltä tuli kannustus ja rohkaisu. Tieni oli viitoitettu ja tavoite oli asetettu melkein huomaamattani. En usko, että olisin yksin ollut niin kunnianhimoinen ja päämäärätietoinen. Minussa ei ole ollut koskaan impulsiivisuutta niin kuin Hänessä, vaan olen luonteeltani vähän hitaanpuoleinen, enkä ole koskaan syöksynyt päätä pahkaa mihinkään uuteen.

En ollut mikään uraohjus. Tieni kohti toisten asettamaa päämäärää kohti oli tasainen, ja hyväksyin sen vastaan panematta. Eihän minulla ollut oikeastaan mitään vastaansanomistakaan asiassa. Se sopi luonteelleni ja flegmaattinen omahyväisyyteni sai tyydytyksen. Myönteä tuuli oli siivittänyt matkaani ja sen saattelemana pääsin itseäniikin tyydyttävään asemaan.

Nyt olen työni tehnyt. Minulla on ollut muutama vuosi aikaa itselleni, harrastuksilleni ja perheelleni. Aikani on kuitenkin rajattu aivan lähivuosiin. Nuoruudesta asti polttamani ”Nortit” ovat tehneet tuhojaan, ja kurkkuni protestoi lopulta hitaasti leviävällä syövällä.

Tulen viettämään loppuaikani hoitokodissa, ja täällä on myös vaimoni. Olen menettämässä vähitellen puhekykyni ja se rajaa yhteyksiäni. Tunnen jääväni tyhjiöön. Soitan joskus Hänelle, mutta en saa

tulemaan muuta kuin pienen örähdyksen. Se kuitenkin riittää, ja kuulen Hänen äänensä kertovan kuulumiset ja terveiset.

OPISKELUVUODET 60-LUVULLA TOIVAT ELÄMÄÄNI TULEVAN VAI-MONI.

Hän toi mukanaan toivon tulevaisuudesta ja tarkoituksesta. Pian huomasin elämänhalun ja intohimon valtaavan koko olemukseni. Antauduin tunteen valtaan ja ajatukseni erkanivat vähän väliä pois tutkimuskohteestani. Olin pitänyt itseäni aina järki-ihmisenä ja rationaalisena ajatteluni suhteen, mutta nyt pääni oli pilvissä ja jalat irti maasta. Olin rakastunut korviani myöten!

Rakkauden huumassa ja -pauloissa ensimmäinen ajatukseni oli pyytää pääni sekoittanutta Elisaa vaimokseni. Kaikki tapahtui nopeasti ja pian saimme pujottaa kihlasormukset toistemme sormiin. Olin kyllä joutunut sitä ennen hienovaraiseen kuulusteluun Elisan vanhempien taholta ja tullut hyväksytyksi kosijaksi koeajalla!

Vastakihlautuneina suuntasimme kotikaupunkiini esittelemään nuorta onneamme. Ensimmäiseksi menimme Hänen luokseen. En osaa sanoa, oliko Hän yllättynyt meidät nähdessään, mutta tervetulo-otous oli sydämellisen lämmin. Enemmän hämmästyin kuitenkin itse, kun Hänellä oli sylissään pieni, hyvin kaunis poikavauva. En oikein tajunnut tilannetta. Emme olleet tavanneet yli vuoteen ja siksi yllätyin lapsesta. Mitä oikein oli tapahtunut tuona aikana. Sain Häneltä paljonpuhuvan katseen ja ymmärsin, ettei nyt ole aika puhua siitä. Saisin kyllä vastauksen häneltä kirjeitse.

Olimme ajatelleet yllättävämmä isäni, emmekä ilmoittaneet tulostamme. Isäni ei yllättynytäkään, sillä Elisan vanhemmat olivat pistäytyneet hänen uudessa elämässään maatilalla meistä tietämättä. Se oli ollut kyllä isälleni melkein liikaa. He olivat tulleet tarkistamaan tyttärensä sulhasen taustat.

Muistan hyvin, kuinka noloksi tunsin silloin itseni isän ja hänen uuden vaimonsa edessä. Minun ylpeyttäni oli loukattu ja melkein selkään puukotettu. Se ei ollut hyvä lähtökohta. Elisakin oli hämillään vanhempiensa tempauksesta, mutta totesi sellaisen kuuluvan hänen perheensä elämäntapoihin, kaikkea ympärillä olevaa tarkasteltiin melkein tieteellisen tarkasti, virheet pyrittiin eliminoimaan välittömästi.

Kun sitten kirjoitin Hänelle tästä, sain lakonisen vastauksen: ”Niele ylpeytesi!” Olihan siinä kirjeessä vitsikästä itsetutkiskeluakin hänen oman elämänsä karilleajoista ja kuiville räppimisistä. En kuitenkaan osannut silloin kuvitella, millaisessa myrskyssä hän oli elänyt viime vuoden.

Kun tapasimme seuraavan kerran, Hän oli opiskelemassa psykiatrista sairaanhoitoa Helsingissä.

Silloin sain kuulla Hänen perustelunsa lähteä alalle. Oman elämäni hektisyydessä, en ollut tullut ajatelleeksi, että Hänelläkin oli ollut kohdalon omainen ihmissuhde, joka oli päättynyt onnettomasti. Sen seurauksen Hänellä oli lapsi, joka määrittänyt nyt hänen tulevaisuudensuunnitelmansa uusiksi. Ihmettelin ääneen, miksi minulla ei ollut tietoa tästä.

Mieleeni ei ollut koskaan juolahtanut, että Hänelläkin olisi ollut rakkaussuhde jonkun miehen kanssa. Hevosethan ne olivat olleet aina Hänen kiihkeän rakkautensa kohteena! Poissa ollessani olimme olleet

Kirja kertoo vaatimattomasta ylioistomiehestä, jolla on ollut oma salainen sivupersoonansa. Se on ollut hänen rinnallakulkijansa lapsuudesta vanhuuteen. Nämä muistelmat ovat hänen viimeisen elinvuotensa aikana muistiinmerkityt.

BoD

